

MIMIKRIJA

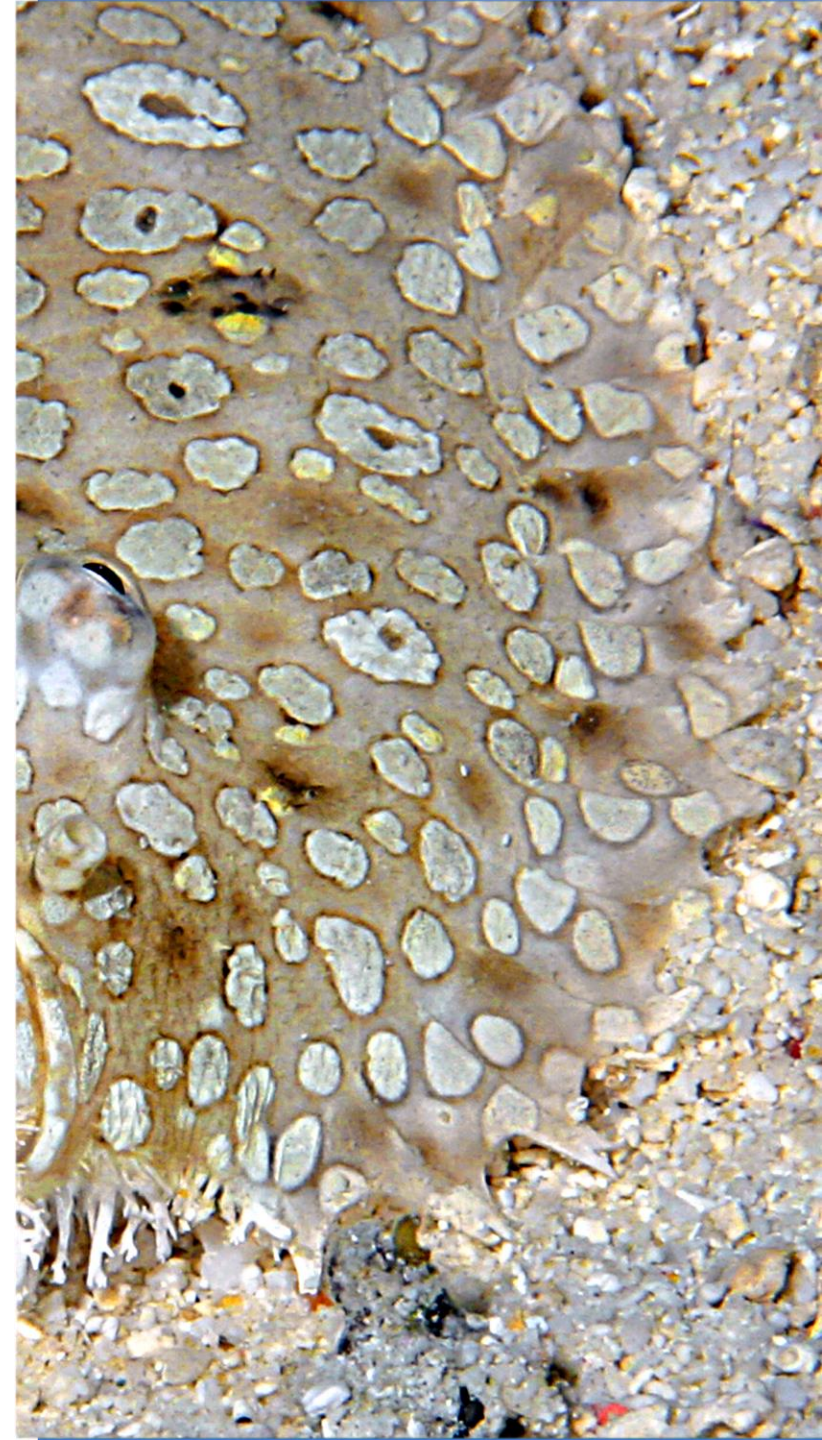
Padaryti save nematomu jūrų aplinkoje.

MIMIKRIJA

Mimikrija - tai reiškinys, kai įvairios gyvūnų rūšys išvystė morfologines, chromatines ir elgsenos savybes, kad padidintų savo išlikimo galimybes.

Būdamas maskuotas, gyvūnas iš tiesų gali pagauti savo grobį ir išvengti potencialaus plėšrūno žvilgsnio.

Yra **įvairių mimikrijos rūšių**, atraskime labiausiai paplitusias jūrų aplinkoje.

KRIPTINĖ MIMIKRIJA iš esmės grindžiama:

- **Homochromija** - kai gyvūno apranga atkartoja jį supančios aplinkos spalvas.

Plekšnių ir kitų **plokščiažuvių**, gyvenančių smėlėtame dugne, spalva yra tokia pati kaip nuosėdų.

Plekšnės
(*Bothus podas*)

- **Homomorfija** - tai gyvūnų polinkis įgyti formas, kurios dominuoja aplinkoje.

Raudonoji skorpionžuvė ne tik yra vos pastebima, bet ir turi ant odos išaugos, kurios primena jūros dugno, kuriame ji gyvena, dumblius.

Raudonoji skorpionžuvė
(*Scorpaena scrofa*)

BŪTI NEMATOMAM JŪROS DUGNE

Vamzdelinių žuvų forma primena pailgus jūrinių augalų, tarp kurių jos slepiasi, lapus.

Vamzdžiažuvėms
(*Syngnathus acus*)

Australijos pietinėse pakrantėse gyvenantis **paprastasis jūrų drakonas** - nedidelė žuvis, gimininga jūrų arkliukams ir vamzdžiažuvėms, - turi lapus primenančius priedus, kurie panašūs į jo buveinės dumblius.

Paprastasis jūrų drakonas
(*Phyllopteryx taeniolatus*)

MASKUOTĖS MEISTRAS

Aštuonkojai gali labai greitai perimti supančios aplinkos išvaizdą, formas ir spalvas, kol tampa nematomi.

Tai įmanoma dėl specialių ląstelių, vadinamų **chromatoforis**, kuriose yra įvairių pigmentų, kuriuos galima sutirštinti arba išsklaidyti ląstelėje taip, kad susidarytų gyvūno pageidaujama spalvų variacija.

Aštuonkojai

BŪTI NEMATOMAM ATVIROJE

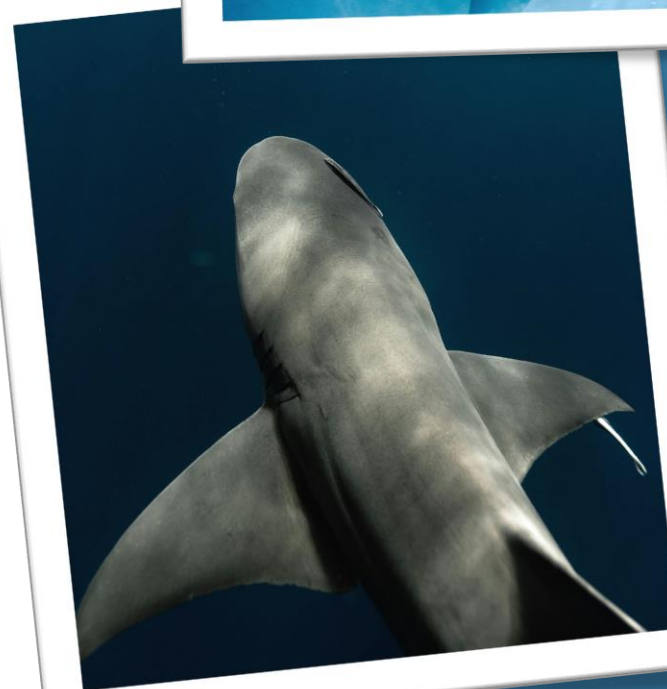
Atviroje jūroje gyvenantys gyvūnai tampa „nematomi“ dėl tam tikros spalvos, vadinamos kontrapunktu, kai nugara yra tamsesnės spalvos nei pilvas.

Stebint, pavyzdžiui, ryklį **iš apačios**, šviesus pilvas susilieja su saulės apšviestu vandens paviršiumi;

stebint **iš viršaus**, nugara vos įžiūrima tamsioje vandens gelmių spalvoje.

Ph. Los Muert

Ph. Jeremy Bishop

TRIKDANTI MIMIKRIJA

Daugelyje jūrinių rūšių, ypač tropinėje aplinkoje, lengva pastebėti tai, kas iš pirmo žvilgsnio atrodytų priešinga paslaptinai maskuotei: spalvos atrodo labai pastebimos ir keistos, su ryškiomis dėmėmis ir linijomis.

Šios spalvos vadinamos **trikdančiomis**, nes manoma, kad jos trukdo stebėtojų suvokti kūno formą ir keičia jo gebėjimą teisingai įvertinti atstumą.

Rhinecanthus aculeatus

Zanclus cornutus

Daugelis tropinių žuvų turi akis slepiančią juostą ir „netikrą akį“, kuri nupiešta prie uodegos. Ši gudrybė padeda suklaidinti plėšrūnus, kurie paprastai ataką nukreipia į grobio galvą, kur yra gyvybiškai svarbūs centrai.

Tačiau šiuo atveju akys yra paslėptos, todėl puolimas bus nukreiptas į uodegą, kuri yra mažiau jautri, o netikra akis matoma, todėl grobis gali pabėgti per sekundės dalį!

Netikra akis

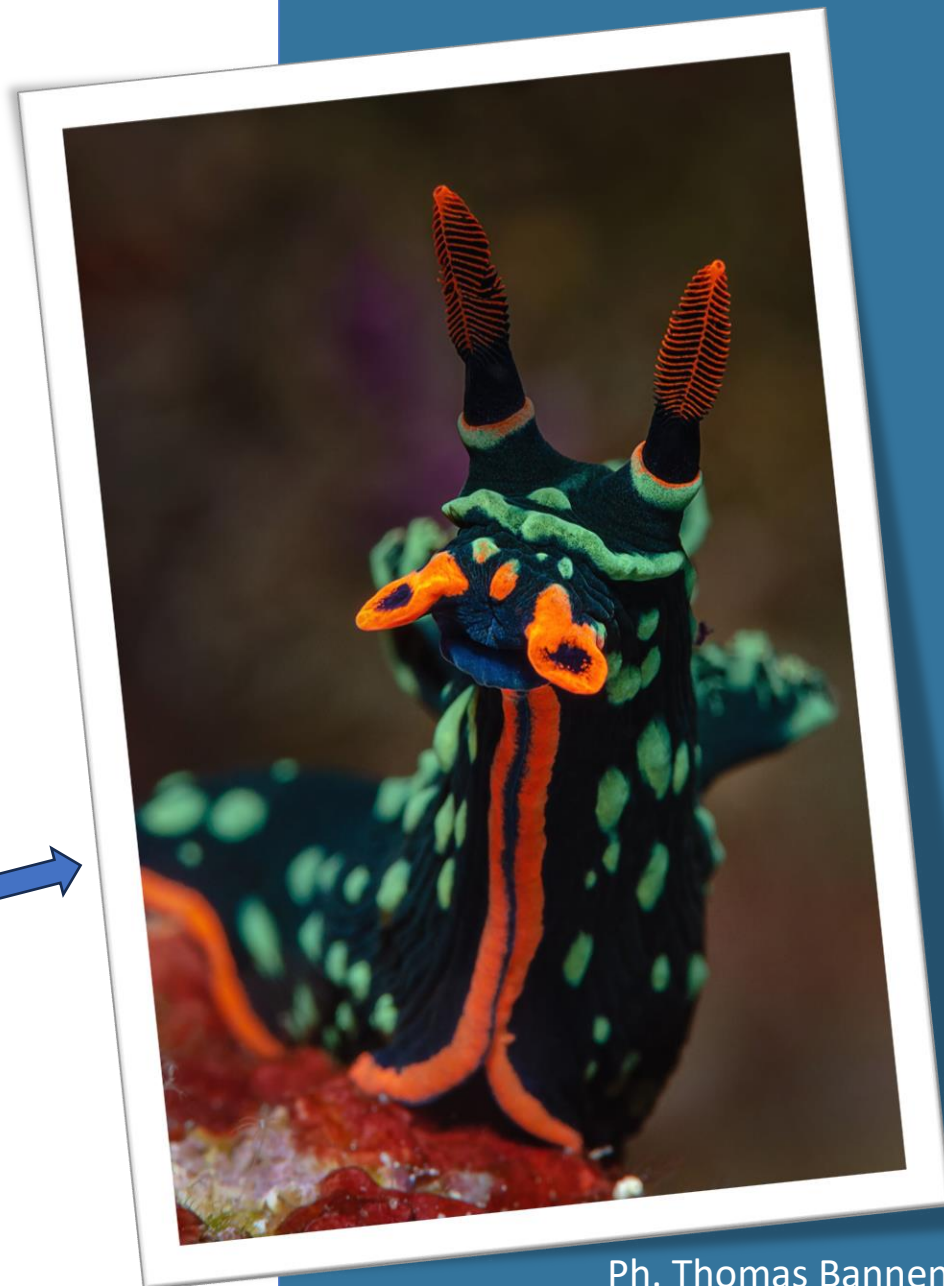
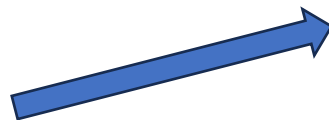
Koraliniai jūrų drugeliai
(*Chelmon rostratus*)

PERSPĖJAMIEJI DAŽIKLIAI

Kai kurie gyvūnai yra ryškiai nudažyti, kad įspėtų plėšrūnus apie nemalonų skonį arba nuodus. Taigi spalvos funkcija - atbaidyti plėšrūną dar prieš jam pradedant puolimą.

Dažniausiai pasitaikančios įspėjamosios spalvos yra geltona, raudona, oranžinė ir mėlyna, dažnai juodame arba baltame fone.

Šią „gudrybę“ naudoja **daugelis nudibranšų** - mažų jūrinių moliuskų be kiauto, kurie dėl savo mitybos yra nuodingi.

Ph. Thomas Bannenberg

**Co-funded by
the European Union**

LINNEO project has been funded with the support of the European Commission.
The responsibility for the content of this publication is borne solely by the publisher;
the Commission is not liable for any further use of the information contained therein.